

ETH DIARI

Numero 2
Dissabte 9 de gèr 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

AN PASSAT 225.000 VISITANTS PER BAQUEIRA

ERA ESTACION DE BAQUEIRA BERET HÈ UA TEMPSADA EXCEPCIONAU EN TOT AUER ARTENHUT LÈU UN 30% MÈS D'ESQUIAIRES QUER AN PASSAT

Ia eufòria entre es directius de Baqueira Beret pr'amor que mos trapam en ua temporada excepcionau. Eth balanç hèt des deth 4 de deseme, qu'ei quan se dauric era estacion, enquia eth dia 6 de gèr, eth dia de Reis, non podie èster melhor: 225.000 visitants. Cau èster atent as compdes perquè se compdabilisen es forfaits dera tempsada, ei a dèder, se un client veng 6 dies se compden coma 6 personas, atau que cada dia qu'ua persona puge a esquiar ei un client. Est'an passat pera madeisha epòca n'i aguec entre un 25 a 30% mens. Aguesta temporada eth pònt dera Immaculada tanben siguec excepcionau.

Roberto Buil de Baqueira mos daue ua coèrenta explicacion pes boni resultats

artenhuts. "Simplaments ei que i auie pòga nhèu en autes estacions, inclús per aguesta rason bèra ua ère barrada. Baqueira Beret a estat era unica estacion der Estat Espanhòu en plies condicions". Baqueira er an passat, en toti es sòns comunicats, didie qu'auie estat un an rècord, sembla qu'aguest an poirie disparà-se aguest rècord. Tot est'an passat i agueren 591.000 esquiaires, ath delà des forfaits de temporada.

Tants numeròs boni conviden a saber ce que passe damb es problèmes, per exemple i an remontadors que se paren massa. Era frase de Buil ei ua sentència: "eth vent ei er enemic de Baqueira". I a tot un sistèma de seguretat qu'arture automaticaments eth remontador quan eth vent subergés es 80 quilomètres/ora. Eth sistèma

de sensors pare eth mecanisme, senon i poirien auer accidents per patacs enes pilònes. "Eth client ei exigent e se pòt trapar qu'en ua còta 1.500 non i age vent, mès ath madeish moment òc que n'i a en ua còta 2.300 o 2.500. Un vent que damb plan rapidessa passe de 80 a 100 quilomètres/ora". I a auut bèra pana mecanica coma eth remontador deth Bòsc, mès mos diden qu'açò ei ua excepcion. "Baqueira aplique es sòns programes de qualitat e tot foncione ara perfeccion".

Ficha e perfil des clients qu'an passat: a estat esquí familiar entàs vacances escolares. Tanben petiti grops, perquè ei ua faïçon de practicar aguest espòrt. En çò que hè as dièrses modelitats d'aguest espòrt son es madeishes proporcions de

tot er an: esquí aupin un 93%; snowboard un 4-5%; e eth esquí nordic practicat per ua minoria, lèu un 1%. Es catalans an enaiguat era estacion damb un 50% apuprètz, e es auti an vengut de Madrid e dera zòna centre, deth País Basc, de Cantabria, d'Asturies e deth País Valencian. Er aranés deth país se n'a hèt un hart de trabalhar entà rentabilisar era tempsada, pr'amor qu'era mainadèra, foncionaris, administratius, gent dera banca e de professions liberaus tanben an esquiat enes dimenjades. Era arribada des nòsti joeni qu'estudien dehòra dera Val les a hèt clients dera estacion. Des VIP's cap directiu ne vò parlar, e assoliden que jamès Baqueira a hèt cap campanha ne gestion entà que vengue aguesta exclusiva clientela.

ERA ESCÒLA DE LES PLACE UN MINJADOR

e Bausen, ath delà des mainatges de Les que son es alumnes qu'intègren eth centre.

Sonque rebrembar qu'er estudi de Les, amassa damb era de Sant Ròc de Bossòst, forme part dera nomentada, laguens dera comunautat pedagogica rurau **Agropacion funcionau**, que veng a èster ua mancomunautat de servicis sense èster constituïda; òc qu'en son per contra es coneishudes **ZERS** -Zònes d'Ensenhament Rurau- qu'ena Val n'auem ua compausada per sèt escòles. Aguesta varianta de compartir quauqui servicis, coma auer un madeish professorat itinerant, obligue a èster plan enginholi e empenedors as màstres, as gestors escolars e as pairs, sustot tà resòlver questions e problèmes basics d'infraestructura escolara, coma ei eth de mèter en marcha uns minjadors.

Es actituds pragmatiques de responsables e dinamisadors deth centre, coma era directora der estudi, Soledad Tamarit o era presidenta dera APA, Imma Maymus entre d'auti, a canalisat aguest nau servici deth qu'era empresa Vielha, Catering d'Aran, ne serà era provedidora e responsabla. Aguesta empresa ei era madeisha que gestione es servicis de minjador ena Escòla Garrona e en Institut de Vielha.

Er APA encomanèc a un des sòns membres mèter en marcha e potenciar era iniciatiua; siguec Virginia Basullas era anima logistica de tota era operacion qu'aguesta pròplèu setmana començarà a foncionar. A part deth pragmatisme, Basullas i ve ua reflexion de hons en hèt d'auer un nau minjador: "ei ua manèra de hèr ua societat un shinhau mès progressista. Per exemple, entà qu'es hemmes poguen auer d'auti trabalhs que non siguen sonque limpiar".

Eth pròplèu deluns eth **Centre d'Educacion Infantiu e Primària Estudi Alejandro Casona** place un servici de minjadors tàs sòns alumnes. Per iniciatiua dera APA dera escòla, ei a dèder, dera Asociacion de Pairs d'Alumnes, s'a hèt realitat un besonh entà fòrça families tà resòlver eth minjar des meddies damb un bon servici, gestionat en ues adequades installacions e tot amassa damb era dinamica escolara.

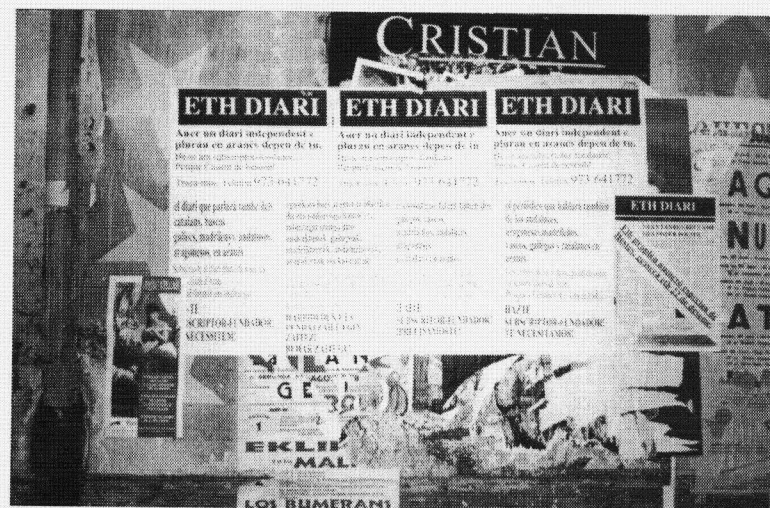
Er Ajuntament de Les a deishat eth locau: s'utilisarà er edifici der antic estudi, e ath delà er Ajuntament se harà cargue -a trauèrs d'ua subvencion- dera vaishèra de besonh entà un servici de minjadors.

Dètz-e-nau alumnes s'an apuntat entà començar en servici de minjadors, encara que i a ua prevision de futur entà que mès mainatges i poguen dinar.

I aurà un augment de qualitat dera aufèrta globau der estudi, e serà un bon equipament col·lectiu entara mainadèra de Canejan, Pontaut

EDITORIAU

ERA FÒTO

AUÉ ERA NÒSTA REFLEXION EDITORIAU EI UN REBREMBE GRAFIC DERA IMATGE ENA PARET D'UN CARRÈR D'ARAN DERA NÒSTA CAMPANHA EN ARANÈS, CATALAN, BASC, CASTELHAN E GALHÈC "PERQUÈ ER ARANÈS MOS AMASSE A TOTI". Era question ei: calen campanhas socials sus era normalisacion e difusion der aranés ena Val d'Aran?.
Mos ac cau pensar.

"TERRITÒRI SOLIDARI"

A José le coneishí a finaús d'un estiu, un d'aqueri viatges que voluntàriament se perde ena montanha pes camins dera sua deméncia. Hè quauqui dies me'n tornèren a parlar ; l'auien portat tar espitau damb es pès ulceradi e geladi. Casa sua non a veires ne cauhatge centrau e era sua unica companhia seguís estant era botelha.

Aqueth madeish dia poguí saber eth nòm de nauí parçans aranesi nomentadi ara : Territòris "Cherokee", "Wrangler"... Eth lector ja sap, qu'en nòste entorn, un des valors en alça ei eth volum deth tot terren que s'amie e era renta per capita des pòbles poderie defini-se pera densitat d' aguesti objèctes de cul-te en qué s'an convertit es 4x4 que circulen pes sòns carrèrs. Son dues paradòxes que se

repetissen continuament ena nòsta societat. Me refirisqui, non sonque ara societat aranesa, senon ara aldèa globau dera quau formam part, e a on es Josés serien perfectament representadi per aqueri mainatges africans que poderien escolarisà-se damb es sòs qu'es europèus gasten en gelats. O tota aquera hame que poderie erradicà-se damb çò qu'es americans (deth nòrd) gasten en perfumà-se. Es tempsi que mos a tocat viúer son tempsi de contrasti, de praubi e de rics, de gent qu'aguest Nadau s'a gastat ingentes quantitats de sòs tà celebrar eth culte ath consumisme, a pròp de toti es Josés qu'an agut de calcular era qualitat deth torrom que compren tà qu'era pension non contributiva les arribe tà pagar eth rebut dera lum. Un

exèrcit de praubi silenciosi que viuen era opulència des auti pera ficcion dera television e que saben tanben qu'eri son rics, comparadi damb era horda de praubesa que secodís e secodirà es paissi deth tercèr mon.

Tanplan que non cau pèrder era esperança. Eth madeish dia que me parlèren de José me parlèren tanben d'un grop de gent que l'anaue a apariar era casa, a meté-li veires e a limpià-l'ac ; as pògui dies en Vielha i auec un festiu de supòrt a Centreamerica e continue auent-i gent que reclame eth 0'7 per cent. Voleria higé-me a toti eri e reivindicar ara "Eth territòri solidari", aqueth que, maugrat es lums e era opulència, ei capaç de hèr costat a toti aqueri que non an agut un Bon Nadau. **Francès Boya**

RETALHS

En aguesta seccion hèm a conèisher retalhs d'articles qu'an apareishut en d'auti mejans de comunicacion e que peth sòn interès aufrim as nòsti lectors.

Diana Arrastia ven de publicar en diari *El Mundo* (3-1-1999) eth sòn article " 'Cumbres' blancas". Que vo n'aufrim un resumit.

"Amassades" blanques

Qué difícil qu'ei imaginar aué en dia un nadau politic aluenhat dera estenuda de personalitats qu'a agut lòc aguesti dies en Baqueira Beret. Amassa tamb eth repaus reiau, plaçat en airau hè dejà més de 25 ans, que i cau ahíger eth repaus de nòms dera vida politica, economica e sociau de tota Espanha que corren entàs sòms blanqui entà esquiuar.

Plan luenh queden es ans quan, er alavetz president deth govèrn Adolfo Suárez, arrestaue ena sua activitat politica e s'escapaue entara sua casa d'Àvila en aguesti dies, a on hège ues cuertes vacances e se daue ara parla amicaue (gèr deth 79) tamb es sòns dus vice-presidents, Manuel Gutiérrez Mellado e Fernando Abril Martorell, andús ja defuntadi.

Tanpòc non auec jamès per costum Felipe González freqüentar era estacion iuernau dera Val d'Aran. Fidèu ath sòn origin andalós, ath president socialiste li agradaue hestejar, des der an 86, es vacances de Nadau ena propietat Lugar Nuevo, qu'ère der Institut entara Conservacion dera Natura (Icona), ena malheda d'Andújar (Jaén). Jamès non i auec aqui cap amassada ne celebracion entre era classe dirigenta. Auec d'èster François Mitterrand qui aumplisse eth uet dera manca de representativitat politica pendent eth Nadau de 1989. Aqueth an, andús mandataires celebrèren amassa era Net de Nadau acompanyadi pes sues respectiues familhes ena propietat de Jaén.

Mès qu'es govèrns ucediste e socialiste se guastèren e dèren pas a un bon pilèr d'aficionadi ar esquí. Ara estenuda de fòrces de seguret, convocada annaument pes visites dera familia reiau e deth president José Maria Aznar -ua tradicion que comencèc en 1992- se i junh eth constant goterèr de personalitats politicas que visiten era estacion d'esquí aranesa entre eth 26 de deseme e eth 6 de gèr. Fòrça son es dinars circunstanciaus que quauqui politics hèn tamb eth rei. Pògui es ja acordadi, exceptat Jordi Pujol. Pr'amor qu'era classe politica non a per costum, ne jamès n'auèc, de mantier estu-diades amassades nadalenques.

agenda

Programa de ràdio
Meddia Aranés
12 ores.
(Repeticion 19 ores)
Catalunya Informació
FM 98,4 Naut e Miei Aran
98,0 Baish Aran

Cine de Vielha:
Por
Siempre Jamas
23 ores.

Cine Centre Cultural de Bossòst:
Un Romance Peligroso 22,30 ores.

SAXO BLU
c/Marrec 6 Vielha
"Pata Gansa"
Rock & Roll
Tarde e net

taulèu d'anoncis

anuncis per paraules telefon 973 64 1772

Cerqui trabalh d'administratiua, recepcionista, venedora immobiliària, entre d'auti. Hè experiéncia en sector toristic. Idiòmes: castelhan, catalan, francés e anglés. Trucatz ath telefon 910 06 65 64

CRITICA DE CINE

(o)Sense qualificar (x)Dolenta (*)Hloisha (**)Regulara (***)Bona (****)Plan bona (*****).Òbra mèstra

UA BONA PELLICULA D'INTRIGA POLICIACA E EROTICA EN CINE DETH CENTRE CULTURAU DE BOSSÒST: UN ROMANCE MUY PELIGROSO

(o) SENSE QUALIFICAR.

Aguest ei eth cas de *OUT OF SIGHT*, titolada ena version espanhòla *Un romance muy peligroso*. Ua bona pellicula premiada pes critics des Estats Units que, ath delà an premiat eth sòn director, Steven Soderberg, e que tanben a arrenhut era reconeishença dera Societat Nacionau Americana de Critics de Cine peth sòn guion.

OUT OF SIGHT ei un film basat en ua novèlla d'Elmore Leonard e qu'explique ua intriga

policiaca enginhosa e erotica. Es sòns protagonistes son un panaire de bancs hujut, que non a cap era intencion de tornar tara preson, e ua agent federau decidida a gahà-lo. Estonada pera sua conduta, era non sap se liurà-lo ara justícia o balhà-se a eth. *OUT OF SIGHT* ei plen de personatges imprevisibles, dialògs durs, situacions

menaçantes, viratges estonanti e un insolit sentit romantic.

Era pellicula ei protagonizada per atractiu **Georges Clooney** e pera excitanta **Jennifer Lopez**.

Com ei d'abitud, ua bona triga, e en exclusiua, deth **Centre Cultural de Bossòst**.

Açò qué vò díder, donc qu'arrés des responsables dera seccion de cinema d'ETH DIARI non a vist era pellicula; entà balhar credibilitat ara nòsta lista de qualificacions mos estimam mès expausar era autentica realitat. Açò non vò pas díder qu'ETH DIARI non age era sufisenta informacion e ua àmplia referéncia de persones de prestigi entà escriuer sus ua pròplèu pellicula.

Edite ETH DIARI
Familia Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA.
Aula Euròpa des Pirenèus (Val d'Aran)
Carrer Doctor Manel Vidal
locau num 5
(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail vivenciaaranesa@ctv.es

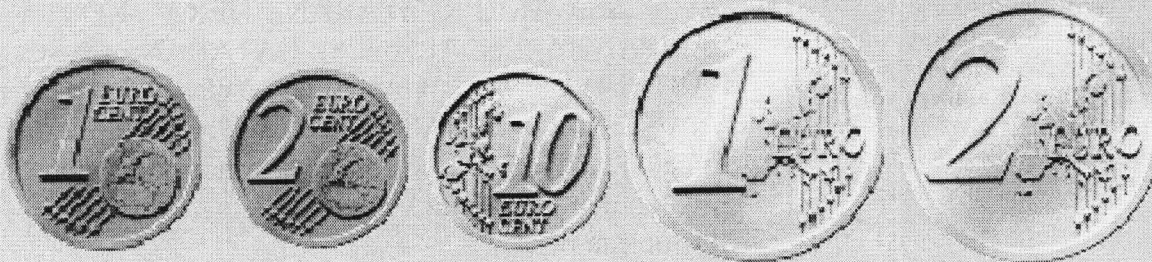
Editor e director : Joan-Ramon Colomines-Companyes.
e-mail: jrcc@apdo.com

Informatica e dissenh: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Pilar Barés e Xavier Gutierrez.

Impression: Xerox's Document Center 220 ST d'ETH DIARI a Vielha

Tirada: 1000 exemplars.

Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA: Aula Euròpa des Pirenèus

telefon 973 641772